

OBSAH

Předmluva	7
---------------------	---

I. Demokracie a totalitarismus

1. Pojem demokracie	15
a) Diferenciace pojmu a obsahu demokracie	15
b) Demokracie jako cíl a prostředek	23
2. Idea, ideál a ideální typus demokracie	35
a) Vznik a konstituování idejí	35
b) Funkcionování idejí	44
c) Vlastnosti a funkce ideálu	48
d) Konstrukce a funkce ideálního typu	52
3. Typy demokracie	63
a) Plebiscitární a reprezentativní typ. Princip suverenity lidu	63
b) Participační demokracie	78
c) Komunistický, rozvojový a liberální typ. Typ „reálné“ demokracie	86
d) Hybridnost typů	93
e) Masová demokracie	97
4. Autokracie	105
a) Pojem autokracie. Totalitární diktatura jako historický fenomén	105
b) Vznik a kořeny totalitarismu	110
c) Spojitost totalitarismu s myšlenkovým vývojem lidstva	123
d) Typy totalitárních řádů	145
e) Některé aspekty fungování autokracie	158
aa) Destrukce a transformace lidské psychiky	159
bb) Politické a ideologické prostředky kontroly nad společností	170

II. Člověk

Úvod	209
1. Pojem a podstata člověka	217
a) Kontinuitnost člověka	218
b) Základní postoj člověka	233
aa) Potřeba identity	233
bb) Potřeba sociálnosti. Individualismus a kolektivismus	238
cc) Potřeba transcendence	266
dd) Způsoby a dimenze základního postoje člověka	321
ee) Destrukce základního lidského postoje. Odcizení a homocentrismus	339
<i>Homocentrismus</i>	354
c) Přirozenost člověka	370
<i>Exkurs o destruktivitě a agresivitě člověka</i>	406
d) Hodnota, potence a míra člověka	416
2. Člověk a společnost	449
a) Obecné principy relace člověka a společnosti	449
b) Pozice a role	463
c) Spontaneita	473
d) Angažovanost a apatie	481
3. Člověk – příroda a svět	499
4. Člověk a život	527
Závěr	541

III. Společnost a stát

1. Pojem společnosti. Společnost a společenství	545
2. Struktura společnosti	553
a) Obecné aspekty sociální struktury	553
aa) Integrace a diferenciacce	553
bb) Pluralistická a monistická sociální struktura	574
b) Určující komponenty sociální struktury. Pozitivní tvůrčí a negativní destruktivní společenské síly. Princip polarity	586
c) Masy – elity	623
d) Třídní vztahy	663
aa) Základní pojmy	663
bb) Třídní vztah jako jeden z aspektů sociální struktury	685
cc) Tvorba tříd	694
dd) Morfologie a permeabilita tříd	700
ee) Třídní antagonismus	710
3. Typy společnosti	723
4. Pojem, podstata a typy státu	737
5. Forma státu a státní zřízení. Funkce státu	763
6. Strukturální relace státu	779
a) Stát a jednotlivec.	779
b) Stát a společnost.	787
7. Hranice činnosti státu. Státní intervencionismus	799
Jmenný rejstřík	811
Věcný rejstřík	818